

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/22/2017
Identifikačné číslo spisu: 5013200742
Dátum vydania rozhodnutia: 08.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5013200742.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudcov JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Sone Langovej právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): FCC Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislavská 18, 900 51 Zohor, IČO: 31 318 762, zastúpený advokátskou kanceláriou: Váľko Marián & partners, s.r.o., so sídlom Porubského 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 916 192, proti žalovanému: Inšpektorát práce Žilina, so sídlom Hlavná 2, 010 09 Žilina, za účasti: 1/ Prominne, s.r.o., so sídlom Veľká Okružná 43, 010 01 Žilina, IČO: 44 528 914, zastúpený: Advokátska kancelária M Kojtalová, s.r.o., so sídlom Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, IČO: 47 258 608, 2/ R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. XX, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného, Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 07.03.2013 a v znení Dodatku č. 2 zo dňa 25.06.2013, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/104/2013-178 zo dňa 17. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/104/2013-178 zo dňa 17. mája 2017 z a m i e t a.

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 190 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného - Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013 o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b), v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2, 3 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“) v znení jeho Dodatku č. 1 zo dňa 07.03.2013 a v znení Dodatku č. 2 zo dňa 25.06.2013.

2. V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd uviedol, že z predloženého administratívneho spisu -

Protokol č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 č. úrazu: ZPÚ 028/12-IZA/2.2 zo dňa 13.02.2013 zistil, že u žalobcu - FCC Slovensko, s.r.o. (predtým A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o.) bola vykonaná inšpekcia práce, a to v dňoch 07.12.2012, 08.12.2012, 20.12.2012, 08.01.2013, 09.01.2013, 10.01.2013, 15.01.2013, 28.01.2013, 11.02.2013, 12.02.2013 a 13.02.2013, v súvislosti s vyšetrením vzniku pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b) v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2, 3 zákona č. 125/2006 Z.z. Vyšetrená bola udalosť, závažný pracovný úraz s ťažkou ujmom na zdraví v zmysle § 17 ods. 4 písm. a) zákona č. 124/2006 Z.z. poškodeného - R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., dátum úrazu 30.11.2012 o 09:30 hod. Z kolónky „D. Údaje o úraze“ vyplýva, že zdrojom úrazu bol „III - 27 Lisy na iný materiál ako kov a drevo (výrobca Bollegraaf Recycling Machinery, Holandsko, Typ HBC-80, sériové číslo 00384, rok výroby 2008)“ a príčinou úrazu bolo chýbajúce a nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie. Poškodenie zdravia spočívalo v poranení hornej časti tela, druh poranenia - traumatická amputácia. V dôsledku utrpených devastačných zranení bola postihnutému amputovaná pravá ruka v oblasti za zápästím. Postihnutému nebola odobratá krv na zistenie prítomnosti alkoholu. Ohliadka miesta úrazu bola vykonaná dňa 07.12.2012 o 12:00 hod. Ing. A. O. a Ing. J. J.. Z miesta udalosti bola vyhotovená fotodokumentácia. Miesto úrazu nebolo ponechané v pôvodnom stave. Postihnutému spôsobili zranenie pravej ruky pohybujúce sa nebezpečné časti viazača balíkov na balíkovacom lise, ku ktorému bol možný prístup v dôsledku úmyselne znefunkčneného ochranného zariadenia pozostávajúceho z otvárateľného krytu s elektronickým blokovaním chodu stroja. Kryt bolo v čase úrazu možné otvoriť, pričom činnosť stroja sa nezastavila. Postihnutý R. M. bol zamestnancom spoločnosti Prominne, s.r.o., Žilina. S touto spoločnosťou mal písomne uzatvorenú dohodu o vykonaní práce zo dňa 30.12.2011. Ako pracovná úloha bola dojednaná: Čistiace a upratovacie práce jednorazového charakteru + separácia odpadu a miesto výkonu práce bolo uvedené: Žilina - Marček (A.S.A.). V rámci získania spôsobilosti na danú prácu postihnutý absolvoval školenie z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V rámci školenia bol oboznámený s právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Školenie vykonával zamestnávateľ Prominne, s.r.o., Žilina dňa 16.11.2011. Vedomosti postihnutého boli overené písomným testom. Spoločnosť A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o., Zohor podľa písomného záznamu zo vstupného oboznámenia novoprijatého zamestnanca - brigádnika zo dňa 02.01.2012, oboznámila postihnutého s pracoviskom, všeobecnými zásadami bezpečnosti práce na pracovisku, prácou s elektrickými zariadeniami a s bremenami, zakázanými činnosťami a vykonala vstupnú inštrukciu na pracovisku. Okrem iného bolo vykonané aj zoznámenie sa s prostredím, v ktorom bude zamestnanec pracovať, s pracovnými strojmi a zariadeniami, nástrojmi a pomôckami, s používanými surovinami a materiálmi, pracovnými postupmi a technológiami. Vzhľadom na to, že postihnutý nemal priamo obsluhovať stroje a technologické zariadenia, ale mal pri strojoch separovať odpad a vykonávať iné pomocné práce, nebol vyškolený ako samostatná obsluha balíkovacieho lisu, na ktorom utrpel pracovný úraz. Mal vždy pracovať ako pomocník zamestnanca spoločnosti A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o., Zohor, zaškoleného na obsluhu strojov. Balíkovací lis, na ktorom postihnutý utrpel úraz bol nainštalovaný na mieste prevádzky v roku 2009. Lis slúžil na lisovanie separovaného odpadu do balíkov. Lis fungoval v automatickom režime. Pomocou pásového dopravníka sa naplní lisovacia komora, ktorej obsah je stlačený do balíka. Ten je následne previazaný piatimi drôtmí. Zviazaný balík je po previazaní vytlačený von zo stroja. Kryty pohybujúcich sa častí lisu sú zhotovené z pevného plechu a sú vybavené elektronickým blokovaním chodu stroja v prípade ich otvorenia. Kryty kompletne uzatvárajú nebezpečné pracovné priestory lisu tak, že do nich nie je možné zasiahnuť. Na otvárateľných krytoch je upevnená kovová vidlica, ktorá sa pri zatvorení krytu zasunie do koncového spínača umiestneného na konštrukcii stroja. V prípade, že kryt je otvorený, teda vidlica nie je zasunutá v koncovom spínači, lis nie je možno uviesť do chodu. V prípade otvorenia krytu počas chodu lisu sa jeho činnosť okamžite zastaví. Opätovne uviesť stroj do prevádzky je možné iba po zatvorení krytu a stlačení príslušných ovládačov na hlavnom ovládacom paneli lisu. V čase vykonania ohliadky miesta vzniku úrazu inšpektormi práce neboli na balíkovacom lise HBC-80 zistené nedostatky. Miesto vzniku úrazu však nebolo ponechané v pôvodnom stave. Stav lisu po úraze zadokumentovala bezpečnostnotechnická služba zamestnávateľa Prominne, s.r.o., Žilina. Na vyhotovených fotografiách je zreteľne vidieť, že vidlica z predného krytu viazača balíkov na lise HBC-80 je úmyselne zdemontovaná, teda odskrutkovaná a bola zasunutá do koncového spínača vo vnútri stroja. Ochranné zariadenie viazača balíkov bolo týmto zásahom znefunkčnené, teda lis bolo možné prevádzkovať aj pri otvorenom bezpečnostnom kryte viazača balíkov. Nefunkčnosť ochranného zariadenia, v čase úrazu, potvrdili aj vedúci prevádzky p. T.

T. a zamestnanec p. H. D.. Podľa ich vyjadrenia, zabezpečovacie zariadenie, teda koncový spínač na otvárateľnom kryte prednej časti viazača bol nefunkčný. Podľa vyjadrenia vedúceho prevádzky sa skrutky upevňujúce vidlicu koncového spínača pravdepodobne uvoľnili pri bežnej prevádzke lisu pôsobením otrasov a vibrácií a zhodou okolností vidlica ostala zasunutá v koncovom spínači. Vidlica je na kryte upevnená dvomi skrutkami. Tie sú závitom zaskrutkované v plechu, z ktorého je kryt zhotovený a za plechom sú skrutky zaistené poistnými maticami. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť inšpektor práce požiadal firmu Ing. R. J., T., ktorá je obchodným zástupcom výrobcu pre Slovenskú republiku a Českú republiku a zároveň vykonáva autorizovaný servis na zariadeniach uvedeného výrobcu o stanovisko, či je možné, aby sa vidlica uvoľnila popísaným spôsobom. Uvedená firma k veci písomne uviedla, že doposiaľ nezaregistrovala samovoľné uvoľnenie popísaného mechanizmu. Samovoľné uvoľnenie mechanizmu považovala táto firma za prakticky vylúčené a nemožné. Z uvedeného je zrejmé, že ochranné zariadenie viazača balíkov bolo na lise znefunkčnené úmyselne. Metódami a prostriedkami inšpekcie práce sa nepodarilo zistiť, kto a kedy ochranné zariadenie viazača balíkov znefunkčnil. Dňa 28.01.2013 inšpektori práce vykonali neohlásenú kontrolu balíkovacieho lisu, na ktorom došlo k úrazu R. M.. Na lise sa spracovával separovaný odpad a viazal sa do balíkov. Predný kryt viazača balíkov, kde došlo k vyšetrovanému pracovnému úrazu bol opäť vyradený z prevádzky. Kryt bol otvorený a v koncovom spínači bola namiesto vidlice upevnenej na kryte zasunutá ručne vybrúsená vidlica z kovového profilu, ktorá bola tvarovo zhodná s originálom. Inšpektor práce ústne zakázal používanie lisu so znefunkčneným ochranným zariadením. Ochranné zariadenie bolo bezodkladne uvedené do funkčného stavu a z uvedeného dôvodu inšpektor práce nevydal písomné rozhodnutie o zákaze používania uvedeného lisu. Skutočnosť, že zamestnanec zasiahol rukou do nebezpečného priestoru lisu, čo mu bolo umožnené v dôsledku nefunkčného ochranného zariadenia, nemožno určiť ako prvotnú príčinu vzniku tohto úrazu. Hlavným faktorom podmieňujúcim vznik pracovného úrazu je jednoznačne znefunkčnené ochranné zariadenie. Správne fungovanie krytu viazača balíkov by spoľahlivo zabránilo postihnutému siahnúť do nebezpečného priestoru, kde utrpel úraz. Keby lis nemal znefunkčnený kryt viazača s blokovaním, lis by sa po otvorení krytu zastavil skôr, ako by postihnutý siahol do zóny nebezpečenstva a k úrazu by za žiadnych okolností nedošlo. Postihnutému bolo znefunkčnením ochranného zariadenia umožnené zasiahnuť do nebezpečného priestoru viazača za chodu lisu bez toho, aby musel prekonať nejaké ochranné zariadenie. Nemôže teda ísť o porušenie všeobecných bezpečnostných predpisov zo strany zamestnanca, pretože objektívne nevyvrátiteľne sa jedná o porušenie bezpečnostných predpisov zo strany zamestnávateľa. Nefunkčné ochranné zariadenia na pracovnom prostriedku nemožno nahrádzať len zaškolením a poučením zamestnancov a spoliehaním sa na ich racionálne konanie. Minimálne bezpečnostné požiadavky uvedené v nariadení vlády SR č. 392/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, ktoré prevádzkovateľ lisu nedodrжал sú koncipované tak, aby na strojoch nedochádzalo k pracovným úrazom ani v prípadoch nešikovnosti, nepozornosti, podceňovania nebezpečenstva alebo iného iracionálneho správania sa človeka. Na základe vyššie uvedeného bolo konštatované, že príčinou vzniku vyšetrovanej udalosti je vyradenie ochranného zariadenia z prevádzky. Je nevyvrátiteľne, že práve táto skutočnosť bola rozhodujúcim faktorom pri vzniku predmetného pracovného úrazu. Vyradenie ochranného zariadenia z prevádzky (vyblokovanie krytu) na balíkovacom lise je porušením právnych predpisov zo strany prevádzkovateľa zariadenia, A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o., Zohor. V bode „G.“ boli zistené nedostatky v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu pod písm. c) zo strany organizácie A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o., kde sa udalosť stala: 1. Organizácia nezabezpečila, aby nebol možný kontakt obsluhy s nebezpečnými pohybujúcimi sa časťami viazača balíkovacieho lisu Bollegraaf Recycling Machynery, Holandsko, typ HBC-80, sériové číslo 00384, rok výroby 2008 a prevádzkovala lis so znefunkčneným blokovaním chodu stroja v prípade otvorenia krytu, čo je v rozpore s § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. v nadväznosti na § 4 ods. 2 a bod 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z.z. 2. Organizácia sústavne nekontrolovala a nevyžadovala riadne používanie ochranných zariadení na balíkovacom lise Bollegraaf Recycling Machynery, Holandsko, Typ HBC-80, sériové číslo 00384, rok výroby 2008, čo je v rozpore s § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. Podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 125/2006 Z.z. nariadil inšpektor práce trvalo dodržiavať ustanovenia právnych predpisov uvedených v bode 1 a 2 dňom prevzatia protokolu. Prijat' opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin. Vzhľadom k tomu, že uvedený nedostatok v bode 1 bol bezodkladne odstránený, inšpektor práce nevydal písomné rozhodnutie o zákaze

používania uvedeného listu.

3. Po popise zistení orgánu verejnej správy správny súd konštatoval, že v administratívnom spise sa nachádza vyjadrenie žalobcu k Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 26.02.2013, v ktorom tvrdil, že svojim konaním nijako neporušil inšpekciou namietané ustanovenie zákona o BOZP. Spoločnosť riadne a preukázateľne zabezpečila, aby predmetný balíkovací list bol pravidelne udržiavaný, opravovaný a poverila zodpovedných zamestnancov dennou kontrolou stroja za účelom zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pracujúcich s týmto strojom. Zabezpečila oboznámenie poverených zamestnancov s používaním a údržbou balíkovacieho lisu. Ako vyplýva z predložených dokumentov, balíkovací list netrpel vadou nedostatku krytu. K odstraňovaniu krytu teda muselo dochádzať zásahom zo strany nezistených zamestnancov, v neznámom čase. Spoločnosť taktiež zabezpečila sústavnú kontrolu predmetného lisu, ako preukazuje prevádzkový denník stroja. Z predložených dokumentov však vyplýva, že spoločnosť napriek kontrolám nepoužívanie krytu nemohla zistiť. Spoločnosť považuje za nesprávny záver protokolu, že zo strany pána M. nedošlo k žiadnym pochybeniam a nedostatkom. Mal za preukázané, že ak by pán M. konal v súlade s právnymi predpismi a tiež v súlade s pokynmi spoločnosti, k žiadnemu úrazu by nedošlo. Akúkoľvek uloženú pokutu považoval za rozpornú so sankčnou a prevenčnou úlohou takejto sankcie. Z predložených dokumentov totiž jednoznačne vyplýva, že spoločnosť prijala všetky opatrenia, aby zabezpečila bezpečnú prácu s predmetným strojom ako na úrovni technologickej, tak aj personálnej. Napriek tejto skutočnosti došlo k svojvoľnému zásahu do stroja, ktorému spoločnosť nedokázala zabrániť. Z uvedeného je evidentné, že ani uložená pokuta by nezabezpečila, aby spoločnosť bola schopná zabrániť svojvoľným konaniam osôb, ktoré sa rozhodnú porušiť právne predpisy a pokyny zamestnávateľa.

4. Na základe uvedených námietok žalovaný dňa 07.03.2013 vypracoval Dodatok č. 1 k Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013. Do dodatku boli zapracované námietky žalobcu a zároveň do tohto dodatku bolo uvedené aj vyjadrenie žalovaného správneho orgánu s tým, že v konečnom dôsledku nemôže prihliadať na námietky žalobcu. Inšpektor práce trval na tom, že prvotnou, hlavnou a rozhodujúcou príčinou vzniku vyšetrovaného úrazu bolo znefunkčnenie ochranného zariadenia. Ochranné zariadenie bolo funkčné tak, ako ho skonštruoval výrobca lisu, k úrazu by napriek akémukoľvek konaniu zamestnanca nemohlo dôjsť. Inšpektorát práce má za to, že udalosť je zákonne a objektívne klasifikovaná štatistickou značkou 2 - nedostatočné ochranné zariadenie pracovného priestoru stroja.

5. Administratívny spis obsahuje aj sťažnosť proti postupu Inšpektorátu práce Žilina pri vyšetrovaní úrazu zo dňa 03.04.2013. Zo sťažnosti je zrejmé, že žalobca namietal skutočnosti obsiahnuté v Protokole č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013 a k protokolu zo dňa 07.03.2013.

6. Inšpektorát práce reagoval na námietky žalobcu Dodatkom č. 2 Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 25.06.2013.

7. Krajský súd v Žiline sa nestotožnil s námietkou žalobcu v predmetnej veci a mal za to, že rozhodnutie, resp. navrhnuté opatrenia v rámci protokolu spolu s jeho Dodatkami č. 1, č. 2, a to nariadenie odstránenia zistených nedostatkov v zmysle § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 125/2006 Z.z. sú v súlade so zisteným skutkovým stavom. Z uvedeného skutkového zistenia bolo jednoznačne zistené, že správny orgán vychádzal z relevantných dôkazných materiálov, a to z výpovedí dotknutých osôb, ohliadky miesta úrazu a pod. V protokole z vyšetrovania pracovného úrazu R. M., ktorý sa stal 30.11.2012 o 09:30 hod. v A.S.A. SLOVENSKO, spol. s r.o., odštepny závod Žilina, prevádzka Marček, hala RECOPAP, pracovisko balíkovacieho lisu HBC-80 je zrejmé, že zo strany zamestnávateľa došlo k porušeniu právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti pri práci a bezpečnosti technického zariadenia. Bolo preukázané, že zamestnanec zasiahol rukou do nebezpečného priestoru lisu, čo mu bolo umožnené v dôsledku nefunkčného ochranného zariadenia. Faktor podmieňujúci vznik pracovného úrazu je jednoznačne znefunkčnené ochranné zariadenie. Správne fungovanie krytu viazača balíkov by spoľahlivo zabránilo postihnutému siahnúť do nebezpečného priestoru, kde utrpel úraz. Keby list nemal znefunkčnený kryt viazača s blokovaním, lis by sa po otvorení krytu zastavil skôr, ako by postihnutý

siahol do zóny nebezpečenstva a k úrazu by za žiadnych okolností nedošlo. Znefunkčnením ochranného zariadenia bolo umožnené zasiahnuť do nebezpečného priestoru viazača za chodu lisu bez toho, aby musel prekonať nejaké ochranné zariadenie. Nejde o porušenie všeobecných bezpečnostných predpisov zo strany zamestnanca, pretože objektívne a nevyvrátiteľné sa jedná o porušenie bezpečnostných predpisov zo strany zamestnávateľa. Nefunkčné ochranné zariadenie na pracovnom prostriedku nemôže nahrádzať len zaškolením a poučením zamestnancov a spoliehaním sa na ich racionálne konanie.

8. Správny súd poukázal aj na podstatnú skutočnosť v predmetnej veci, že pracovný úraz R. M. vznikol z dôvodu, že organizácia nezabezpečila, aby nebol možný kontakt obsluhy s nebezpečnými pohybujúcimi sa časťami viazača balíkovacieho lisu Bollegraaf Recycling Machinery, Holandsko, typ HBC-80, sériové číslo 00384, rok výroby 2008 a prevádzkovala lis so znefunkčneným blokováním chodu stroja v prípade otvorenia krytu, čo je v rozpore s § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. v nadväznosti na § 4 ods. 2 a bod 2.8. prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z.z.

9. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd mal za to, že uložené opatrenia žalovaného sú v súlade s ust. § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 125/2006 Z.z. Inšpektorát práce dôvodne nariadil trvalo dodržiavať ustanovenia právnych predpisov uvedených v bode č. 1 a 2.

10. Z uvedených dôvodov žalobu ako nedôvodnú pri aplikácii § 190 SSP zamietol a rozhodol o trovách konania.

11. Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline podal žalobca kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnil podľa § 440 ods.1 písm. f) a písm. g) Správneho súdneho poriadku (SSP).

12. Po popise postupu v správnom konaní uviedol, že dôvodom nezákonnosti Protokolu v znení jeho dodatkov je odopretie možnosti vyjadriť sa a predkladať dôkazy k novo zisteným skutočnostiam. V danom prípade žalovaný, na základe jeho sťažnosti, doplnil dokazovanie k otázke, či poškodenému bola po úraze odobratá krv pre zistenie prítomnosti alkoholu. V rámci doplneného dokazovania získal žalovaný lekársku správu zo dňa 15. 04. 2013, obsahujúcu určitý údaj o prítomnosti alkoholu v krvi poškodeného. Žalovaný bez toho, aby sťažovateľovi umožnil prerokovanie zmeny protokolu v otázke záveru o prítomnosti alkoholu v krvi poškodeného, zaslal sťažovateľovi Dodatok č. 2 k protokolu, v ktorom zmenil jeho znenie v časti: „hladina alkoholu v krvi“ s tým, že: „bola zistená zanedbateľná hodnota prítomnosti alkoholu v krvi poškodeného v čase úrazu“. Pokračovanie v dokazovaní bez jeho účasti a prijatie ďalšieho dodatku k protokolu po jeho prerokovaní nemá oporu v zákone. Podľa jeho názoru bolo nevyhnutné, aby žalovaný aplikoval v danom prípade normy, ktoré by zodpovedali základným princípom právneho poriadku Slovenskej republiky a mal postupovať analogicky podľa princípov obnovy konania. Až po prerokovaní nových zistení so sťažovateľom bolo možné vydať dodatok, v ktorom by žalovaný uviedol svoje stanoviská. Záver Protokolu, v znení Dodatku č. 2 o neprítomnosti alkoholu v krvi poškodeného v čase úrazu vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Lekárska správa zo dňa 15. 04. 2013 neobsahovala žiaden údaj o tom, v ktorý deň a hodinu bola poškodenému odobratá krv. Pre posúdenie prítomnosti alkoholu v krvi poškodeného bolo nevyhnutné, aby k odobratiu krvi došlo v čase bezprostredne po úraze. Uvedená lekárska správa teda nemá žiadnu výpovednú hodnotu a nebola relevantným dôkazom o neprítomnosti alkoholu v krvi poškodeného v čase úrazu. Z obsahu spisu sťažovateľ zistil, že uvedený dôkaz bol doručený žalovanému viac ako 2 mesiace po vydaní Dodatku č. 2 k protokolu. Napriek tomu, že Dodatok č. 2 obsahoval informáciu, že poškodený v čase úrazu nebol pod vplyvom alkoholu, na základe dôkazov je zrejmé, že v čase vypracovania predmetného dodatku nebolo možné takýto záver prijať. Dodatok č. 2 k protokolu teda obsahuje závery založené na predpokladoch nepodložených dôkazmi, ktoré boli až následne obstarané nezákonným spôsobom a nemôžu byť zákonným podkladom pre uloženie opatrení sťažovateľovi.

13. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej namietal, že nie je pre neho zrejmé, čo chcel súd povedať tým, že konštatoval založenie lekárskej správy do administratívneho spisu a prečo mala skutočnosť, že sťažovateľ sa k novej prítomnosti alkoholu v krvi poškodeného nevyjadril už vo vyjadrení k protokolu, legitimizovať postup štátneho orgánu, ktorý bez relevantných dôkazov uzavrel, že poškodený nebol v čase úrazu pod vplyvom alkoholu. Nie je z napadnutého rozsudku zrejmé, s akou námietkou uvedenou v

žalobe sa súd nestotožnil a z čoho vyplýva záver, že protokol bol v súlade so skutkovým stavom. Súd bol povinný posudzovať zákonnosť Protokolu v znení Dodatku č. 2 podľa stavu v čase právoplatnosti rozhodnutia, nie podľa dodatočne, nezákonne získaných dôkazov. K lekárskej správe zo dňa 15. 04. 2013 sa súd žiadnym spôsobom nevyjadril. Sťažovateľovi nie je zrejmé, z akých dôkazov súd vychádzal, keď konštatoval, že napriek prebiehajúcemu štrajku lekárov v čase pracovného úrazu bola neodkladná zdravotná starostlivosť poskytovaná. Uvedený záver si súd zisťoval iniciatívne mimo súdneho konania, čo je v rozpore s povinnosťou vykonávať dôkazy na pojednávaní. Tento postup spôsobil odhľad možnosti sťažovateľa konať pred súdom, ktorý až v odôvodnení rozhodnutia uvádza vlastné zistenia k predkladaným dôkazom sťažovateľa, na ktoré nemal možnosť reagovať.

14. Krajský súd konštatoval, že zo strany sťažovateľa došlo k porušeniu právnych predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, čo je v úplnom nesúlade s predmetom sporu. V spore súd neprejednával a nezisťoval, či záver protokolu o pochybeniach na strane sťažovateľa je správny, keďže v tomto smere nevykonával dôkazy. Bez toho, aby vykonal akékoľvek dokazovanie vo veci porušenia predpisov na strane sťažovateľa uzavrel, že je zodpovedný za pracovný úraz poškodeného. Sťažovateľ preto zastáva názor, že krajský súd nedal odpovede na podstatné argumenty sťažovateľa a rozhodnutie považuje za arbitrárne, jednostranné a v rozpore s princípmi spravodlivosti. Nenáležitým a nepreskúmateľným odôvodnením znemožnil súd sťažovateľovi, aby sa relevantne bránil.

15. Na základe uvedených dôvodov žiadal sťažovateľ kasačný súd, aby priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok z dôvodu prebiehajúceho odvolacieho konania o uložení pokuty sťažovateľovi, v ktorom namietal nezákonnosť Protokolu v znení Dodatku č. 2. V danom konaní mu hrozí uloženie pokuty v značnej výške, a to na podklade nezákonného Protokolu v znení Dodatku č. 2, čím mu hrozí závažná ujma.

16. Záverom svojej sťažnosti žiadal kasačný súd, aby zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline tak, že predmetný Protokol č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 07.03.2013 a v znení Dodatku č. 2 zo dňa 25.06.2013 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

17. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 25. 07. 2017 uviedol, že dňa 13. 02. 2013 vyhotovil inšpektor práce protokol o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu, v ktorom konštatoval, že nedostatky v príčinnej súvislosti s udalosťou - pracovným úrazom R. M. boli zistené len na strane sťažovateľa. Sťažovateľovi bolo umožnené vyjadriť sa k protokolu, čo tento využil listom zo dňa 26. 02. 2013, o čom inšpektorát práce vyhotovil Dodatok dňa 07. 03. 2013, v ktorom zaujal stanovisko k vyjadreniu sťažovateľa.

18. Zákon č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákona o inšpekcii práce) neupravuje ďalšiu možnosť pre kontrolovaného zamestnávateľa vyjadriť sa k dodatku k protokolu. Sťažovateľovi bol poskytnutý dostatočný priestor pre uplatnenie jeho návrhov, predloženie dôkazov a poskytnutie vysvetlení. Všetky námietky boli dôsledne preskúmané a inšpektorát práce sa s nimi vysporiadal.

19. Sťažovateľ podal sťažnosť proti postupu žalovaného, o čom bola vyhotovená zápisnica o prešetrení sťažnosti. Na jej základe bol zaobstaraný doklad preukazujúci neprítomnosť alkoholu v krvi poškodeného. Následne bol vyhotovený Dodatok č. 2 k protokolu zo dňa 25. 06. 2013, v ktorom inšpektor uviedol, že výrok uvedený v časti D.: „Hladina alkoholu v krvi“: Postihnutému nebola odobratá krv na zistenie prítomnosti alkoholu“, sa nahrádza výrokom: „Hladina alkoholu v krvi postihnutého: 0, 01 promile“. Inšpektor práce pri zisťovaní príčin úrazu neopomenul zisťovanie, či postihnutý bol v čase vzniku úrazu pod vplyvom alkoholu. Inšpektor práce pri šetrení príčin vzniku pracovného úrazu zisťoval od zamestnávateľa poškodeného, ako aj sťažovateľa, či poškodenému bola odobratá krv na zisťovanie prítomnosti alkoholu, či vykonal poškodenému dychovú skúšku na prítomnosť alkoholu. Sťažovateľ aj zamestnávateľ poškodeného boli požiadaní o dôkaz použitia alkoholu postihnutým. Sťažovateľ v tejto súvislosti predložil iba zápisy o tom, že na pracovisku vykonáva kontroly na požitie alkoholu s negatívnym výsledkom. Sťažovateľ a zamestnávateľ poškodeného poskytli inšpektorom práce informáciu, že skúšku na prítomnosť alkoholu v dychu postihnutého po vzniku úrazu nevykonali a ani nepožiadali príslušné zdravotnícke zariadenie o vykonanie rozboru krvi postihnutého. Obidva subjekty sa teda vyjadrili negatívne. Inšpektor práce získal lekársku správu od ošetrojúceho lekára zo dňa 06. 12. 2012, v ktorej sa výsledok rozboru krvi na prítomnosť alkoholu v krvi neuvádzal. Zamestnanci podozrenie na požitie alkoholu poškodeným neuviedli a poškodený požitie alkoholu popieral. Vzhľadom

na tieto okolnosti inšpektor práce nemal inú možnosť, než do protokolu uviesť, že poškodenému nebola odobratá krv na zistenie prítomnosti alkoholu. Pri prešetrovaní sťažnosti sťažovateľa však bol písomne požiadaný primár oddelenia úrazovej chirurgie o potvrdenie toho, či poškodenému bola odobratá krv na zistenie prítomnosti alkoholu v krvi. Lekár uviedol výsledok rozboru krvi 0, 01 promile. Žalovaný však v tejto súvislosti poukazuje na to, že krv bola postihnutému odobratá na lekárske účely, nie na podnet zamestnávateľa alebo sťažovateľa. Inšpektor práce v čase vydávania protokolu a Dodatku č. 1 mal k dispozícii len dôkazy, ktoré nasvedčovali neodobratiu krvi postihnutému.

20. Vzhľadom k tomu, že v zákone o inšpekcii práce absentuje úprava o možnosti vyhotoviť dodatok č. 2 k protokolu, sťažnosť bola v prípade vyšetrovania príčin vzniku pracovného k úrazu považovaná za ďalšie vyjadrenie kontrolovaného zamestnávateľa a na základe doplneného dokazovania bol vyhotovený Dodatok č. 2 k protokolu.

21. Žalovaný zdôraznil, že doplnením dokazovania sa vôbec nezmenili údaje o úraze, charakteristika úrazu a ani závery vyšetrovania príčin vzniku pracovného k úrazu. Bez informácie o odbere krvi by bol protokol v znení Dodatku č. 1 dostatočným podkladom pre vyvodenie zodpovednosti za vznik pracovného úrazu. Údaje o odbere krvi sú nespochybniteľným dôkazom o neprítomnosti alkoholu v krvi postihnutého, ktoré nie je možné vyvrátiť žiadnym vyjadrením zamestnávateľa k protokolu. Sťažovateľ nie je vydaním Dodatku č. 2 k protokolu ukrátený na právach. Zákon neukladá povinnosť prerokovať dodatok s kontrolovaným zamestnávateľom.

22. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 17 ods. 4 písm. a) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z ktorého možno vyvodíť, že aj zisťovanie alkoholu v krvi postihnutého spadá pod povinnosti zamestnávateľa. Inšpektor práce v tomto prípade nahrádzal teda povinné konanie sťažovateľa na jeho podnet v podanej sťažnosti. V protokole muselo byť uvedené, že postihnutému nebola odobratá krv na zistenie prítomnosti alkoholu v krvi, pretože takýmito informáciami inšpektor práce v čase vydávania protokolu nedisponoval. Táto veta nebola v protokole uvedená preto, že by inšpektor práce nezisťoval, či bola poškodenému odobratá krv, ale preto, že nezistil, že by mu krv niekto odobral. To, že sa dodatočne podarilo zadovážiť dôkaz o odbere krvi bolo v dôsledku ústretovosti lekárov, ktorí nemali povinnosť protokol o odbere krvi inšpektorovi práce poskytnúť, pretože krv bola odobratá len na lekárske účely.

23. Ak sa chcel žalobca zbaviť zodpovednosti, tak aj v zmysle § 196 ods. 6 v spojitosti s § 196 ods. 1 Zákonníka práce, jednoznačne znáša dôkazné bremeno zamestnávateľ.

24. Žalovaný trval na tom, že vydaním dodatkov k protokolu neboli zistené nové závery, bolo len doplnené dokazovanie o dôkaz, ktorý mal zabezpečiť sťažovateľ, ktorý mal zákonnú povinnosť preukázať, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, ak sa chcel zbaviť zodpovednosti.

25. Žalovaný v uložených opatreniach nežiadal od sťažovateľa žiaden nadštandard zariadenia, na ktorom došlo k vzniku pracovného úrazu, ale iba to, aby zariadenie obsahovalo bežné vybavenie od výrobcu. Žalovaný mal jednoznačne za preukázané, že ochranné zariadenie chýbalo, čo bolo jedinou prvotnou príčinou vzniku pracovného úrazu.

26. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť v celom rozsahu zamietol.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "SSP")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

28. Sťažovateľ kasačnú sťažnosť odôvodnil podľa ust. § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP, podľa ktorého kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

29. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu kasačnej sťažnosti, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

30. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo, na základe žaloby sťažovateľa preskúmať zákonnosť

postupu a rozhodnutia žalovaného, Protokolu č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013 o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b) v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2, 3 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“) v znení jeho Dodatku č. 1 zo dňa 07.03.2013 a v znení Dodatku č. 2 zo dňa 25.06.2013.

31. Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a) bod 1. až 3. a písm. b) zákona o inšpekcii práce, inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domáckych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovŕšili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie, právnych predpisov, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy, právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia, vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov uvedených v písmene a) a za porušovanie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv.

32. Podľa ust. § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii práce, v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

33. Podľa § 14 ods. 1 až 6 zákona o inšpekcii práce, protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrenie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b). Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

V protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a), uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b), c), g), h) a i) a uloží povinnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,

b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

Inšpektor práce

a) po posúdení písomného vyjadrenia kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručeného v lehote určenej inšpektorom práce, vyhotoví dodatok k protokolu, v ktorom uvedie toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu,

b) aj bez návrhu opraví v protokole chyby v písaní, počítaní a iné zrejme nesprávnosti; o oprave upovedomí kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanú fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

Protokol sa považuje za prerokovaný aj vtedy, ak sa zamestnávateľ alebo ním poverený zamestnanec,

alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, odmietne oboznámiť s protokolom, písomne sa k nemu vyjadriť alebo ho podpísať; táto skutočnosť musí byť uvedená v protokole.

Jedno vyhotovenie protokolu inšpektorát práce doručí kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Jedno vyhotovenie protokolu z vyšetrenia príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania, inšpektorát práce doručí aj zamestnancovi, ktorý utrpel tento pracovný úraz, u ktorého vznikla choroba z povolania alebo ktorý je ohrozený chorobou z povolania; ak zamestnanec v dôsledku pracovného úrazu zomrel, jedno vyhotovenie protokolu z vyšetrenia príčiny vzniku pracovného úrazu inšpektorát práce doručí blízkej osobe 21a) tohto zamestnanca, ak o to požiada.

Na vypracovanie záznamu o výsledku inšpekcie práce sa primerane použije odsek 1. Jedno vyhotovenie záznamu o výsledku inšpekcie práce inšpektorát práce doručí kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

34. Podľa § 12 ods. 2 a 3 zákona o inšpekcii práce, na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený

- a) navrhnúť technické, organizačné a iné opatrenia potrebné na zlepšenie zisteného stavu,
- b) nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených,
- c) nariadiť, aby prítomné osoby ihneď opustili priestory, v ktorých je bezprostredne ohrozená ich bezpečnosť a zdravie,
- d) zakázať používanie pracovných a prevádzkových objektov, priestorov a pracovísk, strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávanie činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a ostatných osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch alebo na pracovisku zamestnávateľa s jeho vedomím,
- e) zakázať používanie motorového vozidla v prípadoch uvedených v osobitnom predpise, 20)
- f) zakázať prácu tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacich žien, fyzických osôb mladších ako 18 rokov veku a iné práce a činnosti, ak sa vykonávajú v rozpore s osobitnými predpismi,
- g) nariadiť zachovanie pracoviska alebo jeho časti v pôvodnom stave až do skončenia vyšetrovania alebo zadokumentovať stav pracoviska alebo jeho časti,
- h) nariadiť vykonanie meraní, kontrol, skúšok a iných úkonov potrebných na výkon inšpekcie práce,
- i) nariadiť zverejnenie informácií podľa osobitných predpisov 21) na mieste u zamestnávateľa obvyklom a voľne prístupnom,
- j) podať návrh na začatie konania o

1. odobrati oprávnenia, osvedčenia, preukazu alebo povolenia podľa § 6 ods. 1 písm. d) a § 7 ods. 3 písm. d) a e),

2. uložení zákazu činnosti podľa § 7 ods. 3 písm. j) a ods. 8 písm. b),

3. uložení pokuty podľa § 7 ods. 3 písm. j), § 19, 20 a osobitného predpisu, 17a)

k) ukladať blokové pokuty za priestupky podľa osobitného predpisu. 18)

Inšpektor práce určí primeranú lehotu na vykonanie opatrenia podľa odseku 2 písm. a), d) až f), h) a i).

35. Podľa § 21 ods. 3 zákona o inšpekcii práce, na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a t), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

36. Podľa § 3 písm. k) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na účely tohto zákona bezpečnosť technického zariadenia je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca; bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

37. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. zamestnávateľ je povinný uplatňovať všeobecné zásady

prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane zabezpečovania informácií, vzdelávania a organizácie práce a prostriedkov.

38. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z.z. všeobecné zásady prevencie sú

- a) vylúčenie nebezpečenstva a z neho vyplývajúceho rizika,
- b) posudzovanie rizika, ktoré nemožno vylúčiť, najmä pri výbere a počas používania pracovných prostriedkov, materiálov, látok a pracovných postupov,
- c) vykonávanie opatrení na odstránenie nebezpečenstiev v mieste ich vzniku,
- d) uprednostňovanie kolektívnych ochranných opatrení pred individuálnymi ochrannými opatreniami,
- e) nahrádzanie prác, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, bezpečnými prácami alebo prácami, pri ktorých je menšie riziko poškodenia zdravia,
- f) prispôsobovanie práce schopnostiam zamestnanca a technickému pokroku,
- g) zohľadňovanie ľudských schopností, vlastností a možností najmä pri navrhovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku, pracovných postupov a výrobných postupov s cieľom vylúčiť alebo zmierniť účinky škodlivých faktorov práce, namáhavej práce a jednotvárnej práce na zdravie zamestnanca,
- h) plánovanie a vykonávanie politiky prevencie zavádzaním bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód organizácie práce, skvalitňovaním pracovných podmienok s ohľadom na faktory pracovného prostredia a prostredníctvom sociálnych opatrení,
- i) vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

39. Podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 124/2006 Z.z. zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami.

40. Podľa § 4 ods. 2 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania zodpovedal minimálnym požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 1 a v osobitných predpisoch.

41. Podľa prílohy č. 1 bod 2.8. nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. ak je možný kontakt s pohybujúcimi sa časťami pracovného prostriedku, ktorý môže spôsobiť úraz, tieto časti musia byť vybavené krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva, alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva.

Kryt a iné ochranné zariadenie

- a) musia mať pevnú konštrukciu,
- b) nesmú vytvárať ďalšie nebezpečenstvo,
- c) nesmú sa dať ľahko odstrániť alebo vyradiť z činnosti,
- d) musia byť umiestnené v primeranej vzdialenosti od zóny nebezpečenstva,
- e) musia byť riešené tak, aby neobmedzovali výhľad obsluhy na celý priestor, v ktorom sa pracovný prostriedok používa,
- f) musia umožniť činnosť potrebnú na upevnenie alebo výmenu častí pracovného prostriedku a činnosť pri údržbe tak, aby sa prístup obmedzil len do priestoru, v ktorom sa uvedená činnosť vykonáva a bez odstránenia krytu alebo ochranného zariadenia, ak je to možné.

42. Z obsahu spisu kasačný súd zistil, že dňa 30. 11. 2012 došlo v priestoroch prevádzky sťažovateľa k pracovnému úrazu, ťažkej ujmy na zdraví s predpokladanou práceneschopnosťou viac ako 3 dni u poškodeného zamestnanca R. M.. Inšpektorát práce vykonal vyšetrenie príčin vzniku pracovného úrazu a o zisteniach spísal dňa 13. 02. 2013 Protokol č. IZA-05 - 18 - 2 k. 2/ P-J2-13, v ktorom skonštatoval, že balíkovací lis, na ktorom postihnutý utrpel úraz slúžil na lisovanie separovaného odpadu do balíkov v automatickom režime. Kryty pohybujúcich sa častí lisu sú zhotovené z pevného plechu, vybavené elektronickým blokovaním chodu stroja v prípade ich otvorenia. Kryty kompletne uzatvárajú nebezpečné pracovné priestory lisu tak, že do nich nie je možné zasiahnuť. V čase vykonania ohliadky miesta vzniku úrazu neboli na predmetom lise zistené nedostatky. Miesto vzniku úrazu však nebolo ponechané v

pôvodnom stave, o čom svedčila dokumentácia bezpečnostno-technickej služby, vyhotovené fotografie, na ktorých je zreteľne vidieť, že vidlica z predného krytu viazača balíkov je úmyselne demontovaná, ochranné zariadenie viazača balíkov bolo týmto zásahom znefunkčnené, lis bolo možné prevádzkovať aj pri otvorenom bezpečnostnom kryte viazača balíkov. Nefunkčnosť ochranného zariadenia v čase úrazu potvrdili aj vedúci prevádzky T. D. a zamestnanec H. D.. Uvedení zamestnanci po úraze vidlicu opäť priskrutkovali na predný kryt pracovného priestoru viazača. Zo strany postihnutého R. M. inšpekcia nezistila nedostatky v príčinnej súvislosti s udalosťou. Zo strany sťažovateľa boli zistené nedostatky, a to nezabezpečenie, aby nebol možný kontakt obsluhy s nebezpečnými pohybujúcimi sa časťami viazača balíkovacieho lisu, čím porušil § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Bol zistený aj nedostatok spočívajúci v okolnosti, že sťažovateľ sústavne nekontroloval a účinne nevyžadoval riadne používanie ochranných zariadení na predmetnom mechanizme, v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Inšpektor práce na základe uvedených nedostatkov nariadil sťažovateľovi trvalo dodržiavať ustanovenia právnych predpisov dňom prevzatia protokolu, prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin. V závere protokolu sa konštatuje, že nedostatok spočívajúci v odstránení bezpečnostného krytu balíkovacieho lisu bol bezodkladne odstránený, a z tohto dôvodu inšpektor práce nevydal písomné rozhodnutie o zákaze jeho používania.

43. Sťažovateľovi bol Protokol o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu doručený spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 7 dní vyjadril. Sťažovateľ doručil žalovanému vyjadrenie k protokolu dňa 1. marca 2013, v ktorom uviedol, že inšpektorát práce vychádzal zo záveru, že sa jednalo o pracovný úraz bez toho, aby riešil otázku, či zo strany poškodeného nedošlo v čase úrazu k vybočeniu plnenia jeho pracovných úloh. Pracovné úlohy poškodeného spočívali v pomocných prácach separácie odpadu, ktoré nijako nesúviseli s obsluhou akýchkoľvek strojov vo vlastníctve sťažovateľa a úraz sa stal v čase, keď poškodený začal svojvoľne manipulovať s technologickou časťou balíkovacieho lisu, čo bolo mimo rozsah jeho pracovných úloh. Sťažovateľ v rámci inšpekcie predložil prevádzkový denník lisu, z ktorého vyplýva, že balíkovací lis bol bez závad, a že kryt zabezpečujúci automatické vypnutie stroja je v dobrom stave. Bolo teda preukázané, že balíkovací lis je v úplnom poriadku a nemal dôvod pochybovať o tom, že stroj spĺňa požiadavky na jeho bezpečnú prevádzku. Spoločnosť oboznamovala zamestnancov s návodom na použitie a údržbu predmetného stroja, týchto riadne zaškolovala, poverila zodpovedné osoby dennou kontrolou. V danom prípade poškodený porušil predpisy súvisiace s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci, keď nedodrжал pokyny a začal vykonávať prácu, na ktorú nebol poverený ani zaškolený a zasiahol do technologickej časti stroja a neoznámil vedúcemu zamestnancovi jeho nedostatky.

44. Na základe námietok v sťažovateľa vypracoval inšpektorát práce dňa 07. 03. 2013 Dodatok č. 1 k protokolu, v ktorom k zaujal svoje stanovisko a uviedol, že sťažovateľ nepredložil žiadne nové dôkazy alebo nové skutočnosti, ktoré by nasvedčovali inému skutkovému stavu ako sa uvádza v protokole, alebo, ktorými by bolo možné rozporovať podstatne zistené skutočnosti. Všetky doklady, na ktoré sťažovateľ poukázal, boli predložené v rámci šetrenia a nejednalo sa teda o nové dôkazy.

45. Dňa 25.06.2013 inšpektorát práce vypracoval Dodatok č. 2 k protokolu ako reakciu na sťažnosť na postup inšpektorátu práce pri vyšetrovaní úrazu. Pri vyšetrovaní sťažnosti bola opätovne zisťovaná možnosť požitia alkoholu postihnutým zamestnancom a sťažovateľ bol oboznámený s obsahom písomnej správy lekára zo dňa 15. 04. 2013.

46. Preskúmaním Protokolu č. IZA-05 - 18 - 2 k. 2/ P-J2-13 zo dňa 13. 02. 2013 kasačný súd zistil, že tento obsahuje kogentné náležitosti vyžadované právnym predpisom. Protokol bol sťažovateľovi doručený a bolo mu umožnené, aby sa k zisteniam uvedeným v protokole vyjadril. Uvedeným spôsobom došlo k jeho prerokovaniu.

47. Prerokovaním sa rozumie oboznámenie sa dotknutého subjektu so zistenými nedostatkami a navrhovanými alebo nariadenými opatreniami, ku ktorým sa môžu tieto subjekty vyjadriť. S cieľom zabezpečiť právnu istotu dozorovaných subjektov ustanovuje zákon inšpektorovi práce povinnosť

zaoberať sa pri vyhotovovaní protokolu o výsledku inšpekcie práce vyjadreniami a dokladmi, ktoré uplatní alebo predloží zamestnávateľ alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, len počas výkonu inšpekcie práce, a to do okamihu prerokovania protokolu. Ak sú návrhy, dôkazy alebo námietky predložené po prerokovaní protokolu, inšpektor práce nemusí na ne prihliadať. Zámerom je zabrániť nekalému konaniu zo strany kontrolovaných osôb (dodatočné vyhotovovanie dokladov, dodatočné svedecké výpovede). Dodatok k protokolu má slúžiť k zdôrazneniu presvedčivosti záverov protokolu po tom, čo boli vo vyjadrení k nemu spochybnené.

48. Napriek okolnosti, že orgán verejnej správy sa nemusel v rámci predmetného konania zaoberať námietkami vznesenými sťažovateľom po prerokovaní protokolu (v rámci sťažnosti na postup), týmito sa zaoberal, doplnil dokazovanie a o novom dôkaze ho informoval.

49. Najvyšší súd považuje za potrebné k veci uviesť, že protokol o zisťovaní príčin pracovného úrazu predstavuje podklad pre rozhodnutie, ktorým sa predbežne vyhodnocuje zistený skutkový stav, oboznamujú sa dôkazy a zamestnávateľovi sa v ňom ukladajú neodkladné opatrenia, ktoré je povinný prijať na odstránenie zistených nedostatkov. Vykonávanie šetrenia inšpektorov, ako aj postup pri vyhotovovaní protokolu sa neriadi ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, má preto neformálny charakter, upravený osobitným predpisom, v tomto prípade zákonom o inšpekcii práce. Protokol (s prípadným dodatkom) teda obsahuje len predbežné zistenia, z ktorých následne vychádza ďalšie konanie, napr. konanie o uložení pokuty. Až toto následné konanie sa riadi správnym poriadkom, v ktorom má účastník procesné práva predkladať návrhy na ďalšie dokazovanie a preukazovať zníženie svojej miery zavinenia, napr. neplnením povinností iných zodpovedných osôb. Nedostatky, ktoré inšpekcia v závere protokolu konštatovala neboli závislé od prípadného neoprávneného konania poškodeného, a toto nemalo na ne žiaden vplyv.

50. Zo znenia ustanovenia § 2 ods. 2 správneho súdneho poriadku vyplýva, že súd môže poskytnúť ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby, ak boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy. V danom prípade vo vyhotovenom protokole boli sťažovateľovi priamo uložené povinnosti, a to v časti „Opatrenia“, v rámci ktorých orgán verejnej správy nariadil sťažovateľovi dodržiavať ustanovenia právnych predpisov uvedených v bode č. 1 a 2, prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a informovať o prijatých opatreniach.

51. Ako z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opakovane vyplýva, v danom prípade nie je podstatné či rozhodnutie (protokol) bolo vydané na základe správneho konania alebo nie, ale podstatné je, či sa jedná o prejav rozhodovacej činnosti orgánu verejnej správy, v dôsledku ktorého dochádza k zásahu do subjektívnych práv alebo povinností žalobcu. Predmetným protokolom bola totiž konštatovaná deliktúlna zodpovednosť zamestnávateľa za vznik pracovného úrazu zamestnanca a boli mu uložené opatrenia, ktorých plnenie je v zmysle zák. č. 125/2006 Z. z. vynutiteľné (§ 19 cit. zák.). Je preto nesporné, že predmetný protokol a jeho závery do subjektívnych práv a povinností žalobcu zasahuje, a je z tohto dôvodu preskúmateľný súdom.

52. Podľa názoru súdu je irelevantné, či v predmetnej veci bolo začaté aj správne konanie o uložení sankcie žalobcovi, pretože výsledkom správneho konania môže byť rozhodnutie o uložení sankcie, ktoré zasahuje do subjektívnych práv a povinností žalobcu iným spôsobom (do materiálnej sféry) ako závery vyplývajúce z predmetného protokolu, hlavne vo vzťahu k prijatým opatreniam (ktoré zasahujú napr. do sféry organizačnej, dobrého mena žalobcu a pod.).

53. Vypracovanie Dodatku č. 2 k protokolu považuje kasačný súd za nadbytočný úkon, na ktorý nebol orgán verejnej správy povinný, napriek tomu jeho vyhotovenie nepokladá za vadu v konaní, ktorá by mala vplyv na zákonnosť jeho postupu a zároveň ním nedošlo k ukráteniu práv sťažovateľa.

54. Dodatok k protokolu o výsledku inšpekcie sám o sebe nemá povahu rozhodnutia vydaného v správnom konaní, nemá formálne náležitosti takého rozhodnutia, je len úkonom vo vzťahu k právnomu postaveniu kontrolovaného subjektu v rozsahu vysporiadania sa s vyjadrením kontrolovaného subjektu k zisteniam uvedeným v protokole.

55. Kasačný súd z obsahu spisu predloženého žalovaným nezistil, že by orgán verejnej moci prekročil

svoje právomoci dané mu zákonom, že by jeho závery uvedené v protokole, vrátane jeho dodatkov boli v rozpore s dôkaznými prostriedkami, ktoré zo spisu vyplývajú, že by sťažovateľovi uložil opatrenia na nápravu, ktoré by boli v rozpore s jeho objektívnymi povinnosťami uloženými osobitnými predpismi - najmä s vyššie citovanými ustanoveniami predpisov v oblasti ochrany a bezpečnosti zdravia pri práci.

56. Krajský súd v Žiline v dostatočnej miere v odôvodnení svojho rozsudku vyhodnotil námietky sťažovateľa, s týmito sa primeraným spôsobom vysporiadal a kasačný súd nezistil dôvod, pre ktorý by bolo potrebné jeho rozhodnutie zmeniť. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že Krajský súd v Žiline vec správne právne posúdil, preto kasačnú sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú a zamietol ju podľa § 461 SSP.

57. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 167 ods. 1 v spojení s ust. § 467 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania, pretože vo veci nemal úspech.

58. Najvyšší súd nerozhodol o odkladnom účinku kasačnej sťažnosti, pretože opatrenia na nápravu uložené sťažovateľovi protokolom č. č. IZA-05-18-2.2/P-J2-13 zo dňa 13.02.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 07.03.2013 a v znení Dodatku č. 2 zo dňa 25.06.2013 neboli spôsobilé priniesť sťažovateľovi závažnú ujmu. Prípadná pokuta, ktorá je predmetom iného konania nie je predmetom tohto prieskumu. Na vydanie uznesenia o žiadosti sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti nebol dôvod aj preto, že kasačný súd rozhodol vo veci samej.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.